

Kultur- och fritidsförvaltningen

Utredning av förutsättningar för ett stadsdelsbibliotek i Folkparken i Lund

Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Praktiska förutsättningar	3
Lokalerna.....	3
Målgrupper	6
Verksamhet och öppettider	7
Tidplan.....	7
Ekonomiska förutsättningar	8
Sammanfattande bedömning.....	8

Inledning

Kultur- och fritidsnämnden beslutade den 28 augusti 2019 att uppdra åt förvaltningen att utreda förutsättningarna för ett stadsdelsbibliotek i Folkparken i Lund. I utredningen presenteras förvaltningens utredning och bedömning.

Bakgrund

Det första stadsdelsbiblioteket på Väster etablerades på Palettskolan 1960, men lades ner 1974. År 1985 öppnades ett stadsdelsbibliotek i Fågelskolan. Denna verksamhet flyttade 1990 till nuvarande lokaler på Örnvägen 66.

Bibliotekets nuvarande lokaler ligger på bottenvåningen i en fastighet, som ägs av Lunds kommunala fastighetsbolag, LKF. Fastigheten är i dåligt skick och LKF har därför beslutat att huset ska rivas för att ge plats för ny bebyggelse. Kultur- och fritidsförvaltningens hyreskontrakt med LKF var tänkt att upphöra den 31 december 2019, men har nu förlängts till den 30 juni 2020 för att möjliggöra en ordnad övergång till nya lokaler.

Folkparken i Lund har de senaste åren rustats upp för att kunna erbjuda ersättningslokaler till Kulturskolan när Stadshallen renoveras. Redan innan nuvarande verksamhet etablerades i lokalen har det funnits en diskussion om att använda Folkparken för biblioteksverksamhet. I dagsläget är Folkparken en anläggning med två verksamheter: Arrangemang och scener och Kulturskolan. Arrangemang och scener bedriver uthyrningsverksamhet för arrangemang och Kulturskolan bedriver undervisning i dans, teater och cirkus samt orkesterverksamhet.

Praktiska förutsättningar

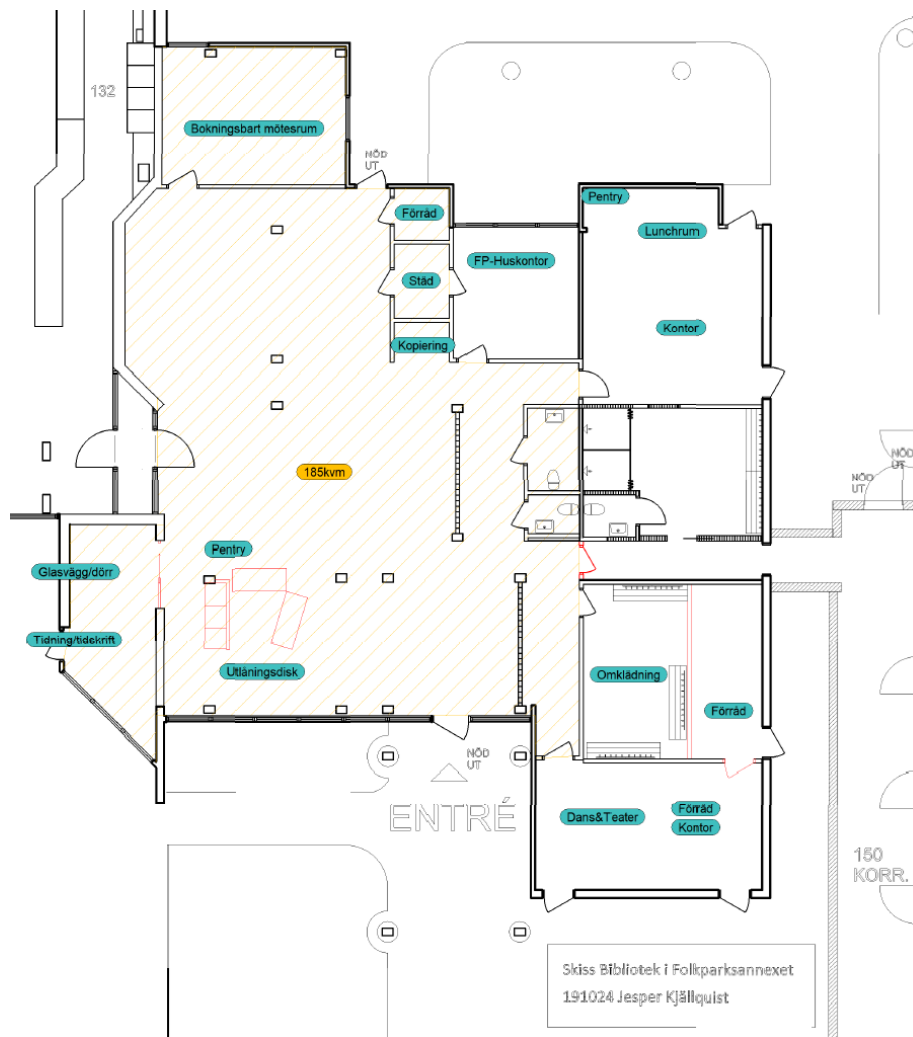
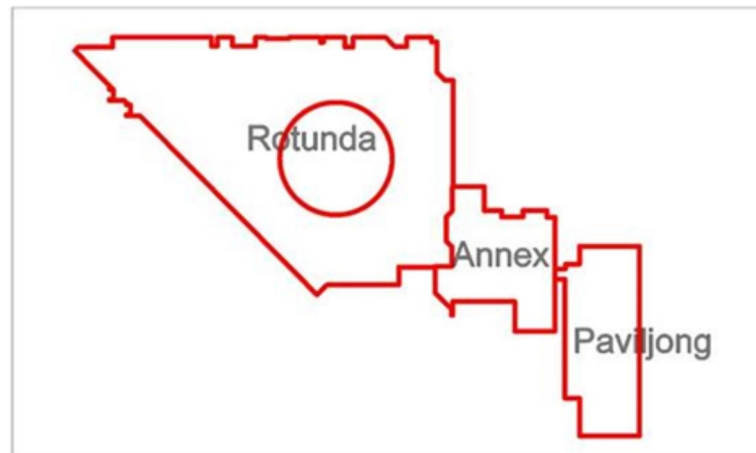
Lokalerna

Förvaltningen har utrett möjligheterna för ett effektivt och ändamålsenligt nyttjande av Folkparkens lokaler. Det kan inledningsvis konstateras att ersättningslokalerna i Folkparken idag erbjuder goda förutsättningar för de befintliga verksamheterna. Ett stadsdelsbibliotek i Folkparken bör integreras med de nuvarande verksamheterna på ett sätt som ger fördelar för alla verksamheter och där de viktigaste behoven i respektive verksamhet tillgodoses.

Den mest uppenbara fördelen med att etablera ett stadsdelsbibliotek i Folkparken är att de befintliga kostnaderna för hyra, underhåll, städning etc. kan fördelas på fler verksamheter. Dessutom upphör nuvarande hyreskostnad för Västers bibliotek.

Även för förvaltningens olika verksamheter finns möjligheter att dra nytta av att flera av dessa kan finnas i samma lokaler. De ytor i Folkparken som i första hand skulle kunna användas för biblioteksverksamhet finns i det så kallade Annexet i Folkparken.

De ytor som skulle anpassas för biblioteksverksamhet är de streckade ytorna på den preliminära ritningen.

Ytorna som anpassas för biblioteksverksamhet kommer i hög utsträckning få samnyttjas med övriga verksamheter i Folkparken. Idag är ytorna framför allt väntutrymmen för Kulturskolans besökare.

Även fortsättningsvis behöver dessa ytor fylla denna funktion. Ett samutnyttjande av ytan innebär fler besökare på Annexets ytor, men möjliggör också för besökarna till Kulturskolan att kombinera kulturskoleaktivitet med besök på biblioteket.

Kulturskolans ytor är i huvudsak i paviljongerna och används idag framför allt efter kl. 15.00, då undervisningen börjar. Dessförinnan används lokalerna under vissa tider för pedagogernas förberedelser och planering samt Kulturskolans arbete för barn i grundskolan och förskolan, till exempel projektet *Skapande skola*. Under de tider lokalerna inte används finns möjlighet för biblioteket att använda dessa för att till exempel ha sagostunder. Det innebär också att biblioteksbesökarna som önskar komma när färre besökare är på plats, har möjlighet att göra det under dagtid.

Folkparkens rotunda är en stor samlingslokal, som används för orkesterverksamhet samt uthyrning till olika arrangemang. Med biblioteksverksamheten i nära anslutning till rotundan blir det naturligt att använda rotundan för större biblioteksarrangemang, till exempel författarbesök som förväntas attrahera en stor publik. Både paviljongerna och rotundan är ytor, som i den dagliga verksamheten kommer att vara avgränsad från biblioteksverksamheten, både av säkerhetsskäl och för fortsatt uthyrningsverksamhet.

Den höga graden av samnyttjande av lokalytor gör det svårt att fastställa den exakta ytan för biblioteksverksamheten i Folkparken. Enligt den preliminära ritningen uppskattas biblioteksverksamheten förfoga över 185 kvm, vilket kan jämföras med 390 kvm i nuvarande Västers bibliotek. En särskild svårighet i Annexet är att möblera för biblioteksverksamhet, vilket innebär begränsningar i mängden media som biblioteket kan erbjuda på plats. Det behövs också fördjupade samtal kring hur Folkparkens personalutrymmen bäst kan nyttjas för att möta de olika verksamheternas behov. Det behövs en gemensam planering för samnyttjande.

För att möjliggöra ett bibliotek i Folkparken krävs också vissa förändringar av befintliga lokaler. Preliminärt har följande ombyggnadsåtgärder identifierats:

- Rivning av kök samt byggnation av utlåningsdisk/pentry
- Byggnation av glasvägg och inredning av mötesrum för att kunna erbjuda tysta utrymmen samt utrymmen för mindre sällskap, till exempel bokcirkel
- Avgränsningar för rotundan och paviljongerna för att upprätthålla larmzoner och möjliggöra Meröppet
- Installation av inpasseringssystem för Meröppet
- Tillskapande av förrådsutrymme för Kulturskolan som ersättning för nuvarande förråd
- Dimensionering av personalpentry för större personalgrupp

För att fastställa exakta kostnader för ombyggnadsarbetet krävs en utredning av Lundafastigheter, vilket inte varit möjligt att genomföra under avsatt tid för denna utredning.

Kostnaden för ombyggnadsåtgärder, som inkluderas i nuvarande kalkyl, är således en uppskattning utifrån den preliminära ritningen och de preliminärt identifierade ombyggnadsåtgärderna.

Målgrupper

Det kan konstateras att det för ett stadsdelsbibliotek i Folkparken finns flera målgrupper att ta hänsyn till:

- En viktig målgrupp för ett bibliotek i Folkparken är de minsta barnen och deras föräldrar samt förskolor. Lokalerna kommer att ha färre besökare fram till kl. 15 och då finns möjlighet att möta daglediga föräldrar med barn i olika former – BVC-grupper, förskolegrupper, sagostunder, bokcirklar för föräldralediga – samt ha olika typer av program och arrangemang. Här kan såväl biblioteket som teatersal och rotundan fungera som arenor under förutsättning att dessa inte används av Kulturskolan eller är uthyrda.
- En målgrupp som är starkt närvarande som besökare till Västers bibliotek är aktiva seniorer. De besöker biblioteket både dag- och kvällstid och har återkommande användardrivna arrangemang, som för närvarande sker under eftermiddag/kväll, till exempel handarbets- och stickcafé, språkcafé samt läsecirklar/boksamtal. För att möta denna grupp behövs lokaler som går att avgränsas även efter kl. 15 samt under meröppettid, så att de kan mötas.
- I det område som idag är upptagningsområde för Västers bibliotek finns en stor målgrupp, som har annat modersmål än svenska. Det finns till exempel 250 barn som deltar i modersmålsundervisning i närområdet, vilket är lika många som på Norra Fäladen och Linero. Riktade insatser mot denna målgrupp, till exempel medier och it-hjälp, kommer inte att kunna rymmas på de begränsade ytor som Folkparken medger. Biblioteksverksamheten kommer att ta fram strategier för att nå och möta dessa grupper på annat sätt. Strategierna kan omfatta riktade program i rotundan och möjlighet för föreningar att träffas under meröppettid, vilket då kräver avgränsade lokaler.
- Kulturskolans besökare är i huvudsak föräldrar, syskon och kulturskolelever från hela Lunds kommun, som kommer för att utöva dans, teater, cirkus och orkesterverksamhet. Cirka 1000 personer rör sig genom Annexet till de olika lokalerna varje vecka. I huvudsak är Kulturskolans besökare i Folkparkens undervisningslokaler från kl. 15 måndag till fredag samt i Rotundan måndag till torsdag. Kulturskolans besökare är inte en primär målgrupp, då dessa barn kommer från hela kommunen och redan finns i en biblioteksstruktur i form av stadsdelsbibliotek och skolbibliotek. Det är dock rimligt att det finns en del medier riktat mot Kulturskolans besökare.

Den begränsade ytan i Folkparken innebär en utmaning för att möta alla målgruppers behov och balansera olika intressen. Till exempel kommer de användardrivna arrangemangen att behöva anpassa sig till de förutsättningar som finns i de nya lokalerna. Arbetsformer behöver också utvecklas för att nå den målgrupp av personer som har annat modersmål än svenska. När det gäller öppettider för biblioteksverksamhet måste hänsyn tas till årligt återkommande arrangemang som gör anspråk på hela Folkparken, såsom Nordiska ungdomsorkestern. Det är viktigt att det blir tydligt för besökare att ett stadsdelsbibliotek på Folkparken inte är en direkt flytt av verksamheten på Västers bibliotek.

Verksamhet och öppettider

Västers bibliotek är ett av de mindre stadsdelsbiblioteken i Lunds kommun. Verksamheten på Västers bibliotek hade år 2018 cirka 39 000 besökare, cirka 28 500 utlån och 18 000 medier i sitt bestånd. Västers bibliotek är bemannat med 2,75 tjänst fördelat på tre medarbetare. Medarbetarna ansvarar bland annat för bemanning under öppettider, skötsel av biblioteket, verksamhet riktad mot förskolor och skolor samt programverksamhet. Västers bibliotek har i dagsläget öppet 28 h/vecka: måndag 11-17, tisdag 11-19, onsdag 10-17 samt torsdag 10-17. Nuvarande tider för bibliotekets arrangemang är eftermiddag/kväll och tiderna är satta utifrån bibliotekets nuvarande öppettider. De exakta öppettiderna kan behöva justeras för att anpassa biblioteksverksamheten till de förutsättningar som finns i Folkparken. Meröppet skulle möjliggöra andra tider.

Västers bibliotek har idag inte Meröppet. Kommunens bibliotek utvecklas generellt mot att vara alltmer tillgängliga för besökarna. Meröppet-bibliotek innebär att besökare kan registrera sig som användare av Meröppet och därefter, med sitt bibliotekskort och en personlig kod, få tillträde till bibliotekets lokaler även utanför bemannade öppettider. Vanligtvis innebär det att biblioteket är tillgängligt kl. 7-22 och bemannat under vissa tider. I de fall Meröppet saknas på nuvarande bibliotek, så beror det på begränsningar i lokalerna. I Folkparken finns förutsättningar för att göra biblioteket meröppet, vilket är en fördel jämfört med nuvarande Västers bibliotek som inte har Meröppet.

Tidplan

Kultur- och fritidsförvaltningens hyreskontrakt med LKF var tänkt att upphöra den 31 december 2019, men har förlängts till den 30 juni 2020 för att möjliggöra en ordnad övergång till nya lokaler. Då Folkparken idag redan inrymmer två verksamheter är det nödvändigt att planera för ombyggnadsarbete i samband med att dessa verksamheter har uppehåll, det vill säga under sommaren. Under två av sommarveckorna är dock orkesterverksamheten i lokalerna. Ombyggnation ska också samordnas med övrigt renoveringsarbete i byggnaden under sommaren.

En preliminär bedömning är att bibliotek på Folkparken skulle kunna öppna hösten 2020. Förberedande arbete, till exempel gallra i beståndet för Västers bibliotek, kan påbörjas av befintlig bibliotekspersonal omedelbart efter beslut i nämnden.

Ekonomiska förutsättningar

Det finns redan idag en driftsbudget för Västers bibliotek. Omställningskostnader, såsom flytt, ny skyltning och möblering kan hanteras inom befintlig driftsbudget samt verksamhetspecifika investeringar. Den långsiktiga besparingen består i att hyreskostnaden för nuvarande lokaler för Västers bibliotek inte längre belastar nämndens budget. Hur stor besparingen blir beror på den hyreshöjning för Folkparken, som följer ombyggnationen. Förvaltningen har i detta skede inte fått någon hyresberäkning från Lundafastigheter. De beräknade ökade hyreskostnaderna utgår från schablonberäkningar och uppgår då till en höjd hyra på cirka 100 000 kronor per år. Förvaltningens bedömning är att förändringen kommer att ge en besparing för nämnden som helhet på cirka 600 000 kronor från år 2021.

Sammanfattande bedömning

Förvaltningens bedömning är att de ekonomiska förutsättningarna för ett stadsdelsbibliotek på Folkparken genererar en besparing för nämnden som helhet på cirka 600 000 kronor från år 2021. Förvaltningen bedömer att det finns rimliga förutsättningar för mer effektivt lokalutnyttjande och andra synergieffekter, som genereras av att Arrangemang och scener, Kulturskolan och bibliotek samlokaliseras. Samtidigt innebär samnyttjande att verksamheternas olika behov behöver anpassas och att det därmed påverkar hur och i vilken omfattning verksamheter kan bedrivas i lokalerna. För biblioteksverksamheten innebär en lokalisering i Folkparken bland annat ett ytmässigt mindre bibliotek med andra förutsättningar för att möblera och arrangera program än vad som finns på Västers bibliotek idag. Det kommer att finnas ett behov av att förändra i verksamheten för att möta de olika målgrupper, som finns i verksamheten idag och framöver. Ett stadsdelsbibliotek på Folkparken ska på så vis betraktas som ett nytt stadsdelsbibliotek snarare än som en flytt av Västers bibliotek.